

září | 2017

ZPRÁVY

Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

**Na slovíčko
za Toulavou
kamerou**

str. 05 až 08

**Česko velmocí ekologického
zemědělství**

str. 03

Euromýty z internetu

str. 04

**Další kolo Programu rozvoje
venkova**

str. 09

Co na podzim chystáme

str. 10

Správné značení ovoce a zeleniny

str. 14

ÚVODNÍ SLOVO MINISTRA:

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Již potřinácté jsme vyhlásili září Měsícem biopotravin a ekologického zemědělství. Touto tradiční kampaní představujeme veřejnosti místní biofarmy a výrobce bioproduktů. Jejich nabídka se rok od roku rozšiřuje, stejně jako roste počet míst, kde si je lidé mohou koupit, ať jsou to specializované či běžné prodejny potravin, řetězce, lékárny, nebo drogerie. A lidé je kupují. Zřejmě i proto, že výrobkům s označením Bio produkovaným v naší republice se dá věřit. Biozemědělci jsou totiž každoročně velice přísně kontrolováni a certifikováni. V současné době je v České republice certifikováno přes 4 400 ekofarem a více než 640 výrobců biopotravin, kteří dodržují přísné podmínky stanovené národní i evropskou legislativou. Díky českým farmářům tak máme vysoce kvalitní biopotraviny, které je možné dále využívat jako suroviny k výrobě jídel v rámci zařízení společného stravování, zejména školských, sociálních nebo zdravotnických zařízení. Proto jsem se obrátil na vedení hejtmanství, obecních úřadů a zdravotních pojišťoven, aby podpořily konkrétní kroky vedoucí ke zvýšení a preferování používání biopotravin a regionálních potravin v zařízeních společného stravování, které pod ně jako zřizovatele spadají.

Marian Jurečka
ministr zemědělství

OBSAH:

EKONOMIKA

EKOFARMY SKLÍZÍ ÚSPĚCH

Šetrné zemědělství v Česku dynamicky roste. V pohledu na podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy jsme mezi evropskými státy na čtvrtém místě.

03

SPOTŘEBITEL

BRUSELSKÉ POTRAVINOVÉ POVĚSTI

Zákaz hranolek, křivých banánů a zabijaček. I takové hoaxy zahýbaly internetem. Přečtěte si, jak je to doopravdy.

04

ROZHOVOR

TOULEJTE SE S TOULAVKOU

Iveta Toušlová nás už 14 let provází každý víkend českými regiony. Povíдали jsme si s ní o tom, jak se k pořadu Toulavá kamera dostala a kde se sama ráda toulá.

05

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

ZÍSKEJTE PŘÍSPĚVEK NA INOVACI POTRAVINÁŘSKÉHO PODNIKU ČI VÝSTAVBU RETENČNÍ NÁDRŽE

Blíží se páté kolo Programu rozvoje venkova. Na co můžete již brzy získat dotace?

09

AKCE

VENKOV V KALENDÁŘI

V rámci Programu rozvoje venkova pořádáme spoustu zajímavých akcí. Podívejte se, které můžete tento podzim navštívit.

10

VÝBĚR ZPRÁV

HLAVNÍ ZPRÁVY ZÁŘÍ

České vepřové maso je kvalitní, Země živitelka sklízela rekordy a nebezpečí prasečího moru na Zlínsku je u konce. To a více v našem zpravodajství.

11

OZNAČOVÁNÍ POTRAVIN

OVOCE A ZELENINA: VÍŠ, CO JÍŠ?

Kvalitu ovoce a zeleniny nepoznáte pouze po ochutnání. Ukážeme vám, jak se tyto plodiny správně značí a co vám řekne etiketa.

14

EKONOMIKA

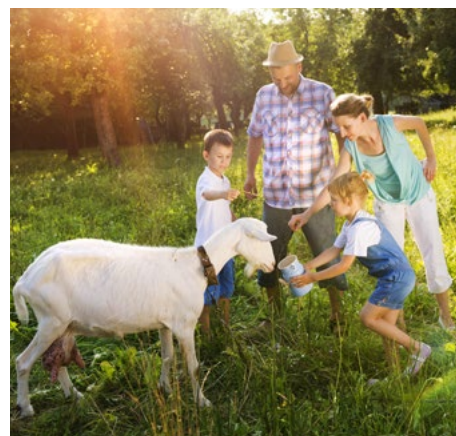
ĚKOFARMY SKLÍZÍ ÚSPĚCH

V podílu ekologicky obhospodařovaných ploch patří ČR mezi evropskými zeměmi čtvrtá pozice. Před námi je jenom Rakousko, Estonsko a Švédsko.

Máme radost z dynamického rozvoje ekologického zemědělství. Jenom od začátku letošního roku vzrostl počet výrobců biopotravin o 38 subjektů na celkových 645 výrobců, počet ekologických zemědělců o 141 subjektů na současných 4 412. Celková výměra ekologicky obhospodařované půdy dlouhodobě narůstá, v roce 2016 na 12,03% celkového zemědělského půdního fondu (z 11,79% v roce 2015).

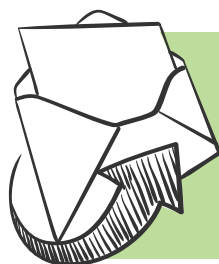
Celkový obrat obchodu s biopotravinami v ČR českých subjektů (včetně vývozu) každoročně narůstá. V roce 2015 stoupl oproti roku 2014 o 11% na 3,73 miliardy Kč. Z toho spotřeba biopotravin v ČR (včetně dovozu) činila 2,25 miliardy Kč. Průměrná roční spotřeba biopotravin na obyvatele a rok vzrostla v roce 2015 na 213 Kč (v roce 2014 to bylo 191 Kč), vzrostl i podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů, který činil 0,87% (v roce 2014 to bylo 0,72%).

Ekologické zemědělství podporujeme řadou nástrojů. V rámci Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 má samostatné opatření, jeho cílem je především prevence degradace půdy, zvýšení druhové různorodosti či ekologické stability. Ekologičtí zemědělci dostávají rovněž při plnění daných podmínek platby na plochu, např. na ovocné sady, zeleninu či ostatní plodiny na orné půdě. V roce 2016 jsme na podporu ekologického zemědělství vyplatili přibližně 1,27 miliardy Kč.

ZÁŘÍ – MĚSÍC BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

Stejně jako v předchozích letech má i letos Měsíc biopotravin své heslo, a to „BIO září nejen v září“. Tímto mottem chceme nejen poukázat na celoroční práci, která se skrývá za produkcí biopotravin, ale i na to, že lidé by biopotravinám měli svou pozornost také věnovat celoročně. Během této kampaně se veřejnosti otevřou desítky ekofare, které mají za cíl lidem ukázat, že každá biopotravina má za sebou vlastní příběh. V něm hraje důležitou roli nejen ekologický zemědělec, ale i spokojená zvířata na pastvě s volným výběhem, udržitelná péče o půdu a krajinu a šetrné zpracování potravin s jasně danými pravidly bez používání dalších látek.

Na začátku tohoto měsíce ministr Marian Jurečka adresoval dopis zřizovatelům škol, nemocnic a dalších veřejných institucí, které poskytují společné stravování. Apeloval v něm na větší využívání regionálních potravin a biopotravin v provozech společného stravování.

SPOTŘEBITEL

BRUSELSKÉ POTRAVINOVÉ POVĚSTI

V letních měsících se v novinách i na internetu objevil jeden z hoaxů, který se týkal smažených hranolků, chleba a kávy. Podle těchto zpráv tyto potraviny chtěla Evropská unie zakázat. Není to však pravda. Podívejte se s námi na stručný přehled nejčastějších euromýtů, které mezi lidmi kolují.

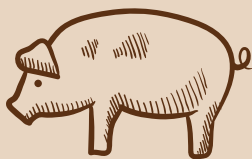

MÝTUS 1: EU ZAKÁŽE HRANOLKY, CHLÉB A KÁVU

Evropská unie nechce v žádném případě zakázat výrobu či prodej těchto potravin. Vše se točí kolem rakovinotvorné látky akrylamid, který vzniká při smažení, pečení a pražení některých potravin (zejména brambor, obilovin a kávových zrn), kdy spolu reagují aminokyseliny a cukry při teplotě vyšší než 120 °C; důležité jsou i další faktory, jako např. pH, podmínky skladování, vodní aktivita apod. Evropská komise proto ve snaze o zajištění větší bezpečnosti připravila nařízení, ve kterém jsou uvedeny technologické postupy, které snižují možnost tvorby akrylamidu při výrobě potravin. Výrobci budou povinni je používat. V praxi budou zmíněná opatření v případě hranolků např. znamenat to, že pro jejich výrobu budou výrobci vybírat odrůdy brambor, které mají přirozeně nižší obsah cukrů, nebo že bude potřeba zabraňovat hnědnutí brambor před a po smažení. Zdravější hranolky, brambůrky nebo lahodnější kávu si tak budete moci dopřávat dál.

MÝTUS 3: EU ZAKÁZALA ZABIJAČKY

Právo EU domácí zabijačky povoluje. Jejich pořádání pak upravují zákony ČR, které říkají, že maso a orgány doma poraženého zvířete jsou určeny pouze pro spotřebu v domácnosti chovatele. To platilo již dávno před vstupem ČR do EU. V letošním roce jsme však přišli s novelou, která pravidla mění. Maso a orgány ze skotu se mohou spotřebovat v domácnosti chovatele. V případě jiných zvířat, například při zabijačce domácího prasete, si budou moci odnést výslužku i osoby blízké chovateli, tedy i ty, které s ním nebydlí v jedné domácnosti. Tím se narovnává stav, který v praxi běžně existuje.

MÝTUS 2: EU ZAKÁZALA KŘÍVÉ BANÁNY A OKURKY

Brusel křivé banány nebo okurky nikdy nezakázal.

Jen definoval kritéria pro jednotlivé jakostní kategorie banánů a okurek, které se dodávají spotřebiteli čerstvé. V letech 2011 a 2013 bylo nařízení o banánech zjednodušeno, nařízení o okurkách bylo v roce 2008 zrušeno. Pokud chcete křivé banány, musíte je hledat v jiné jakostní třídě. Nutno dodat, že svá pravidla pro standardy kvality ovoce a zeleniny si vytvářejí samotné obchodní řetězce.

MÝTUS 4: EU ZAKÁZALA VOLNÝ PRODEJ PEČIVA

Před více než deseti lety média psala o povinnosti balit koblíhy a další pečivo do mikroteplových sáčků. Toto opatření však nevyžadovala Evropská unie, ale česká vyhláška Ministerstva zdravotnictví z roku 2002, a to kvůli vyloučení rizik jejich kontaminace. Vyhláška přestala platit na jaře roku 2006.

MÝTUS 5: EU ZAKÁZALA POMAZÁNKOVÉ MÁSLO

Evropská unie nikdy nezakázala výrobu pomazánkového másla. Požadovala jen, aby se výrobek jmenoval jinak. Pojmeme „másló“ lze totiž na společném evropském trhu označovat takové výrobky, které obsahují alespoň 80 % mléčného tuku. České pomazánkové másló ho má však mezi 31 a 36 %. O tuto pochoutku jsme nepřišli, jen ji v obchodech najdeme pod názvem tradiční pomazánkové.

ROZHOVOR

TOULEJTE SE S TOULAVKOU

Iveta Toušlová je společně s Josefem Maršálem moderátorkou a zároveň autorkou pořadu Toulavá kamera. A právě o něm a jeho knižní podobě jsme si povídali.

Jste městský, nebo venkovský typ člověka?

Mix obého. Narodila jsem se totiž na Šumavě, ale od studií žiji ve velkých městech. Z toho dvacet let v Praze. Miluji její pestrost, dynamiku, možnosti i určitou anonymitu, kterou mi poskytuje. Ale bez přírody se neobejdu. Když už mám velký abstráak, utíkám aspoň do Krčského lesa, který mám doslova za humny. Nebo z televize na chvíli zmizím do parku na Kavčích horách. S nadsázkou říkám, že se tam venčí psi a já. Jsem prostě děvče z hor. Potřebuji stromy, nebe nad hlavou a vítr ve vlasech.

Co se vám v souvislosti s venkovem vybaví jako první?

Naše chalupa pod Boubínem, kde se narodila moje maminka a kde teď táta trošku farmaří. Nekonečné šumavské lesy plné hub, které ráda sbírám, a v noci černé nebe plné hvězd. Takové v Praze kvůli světelnému smogu nikdy nespátříte.

Jaká je Šumava vašima očima?

Tajemná, zadumaná, někdy drsná, lidé tam nikdy neměli na růžích ustláno, protože tam bývalo tvrdé živobytí, jak vždycy vzpomínala moje prababička. Po válce byla ze Šumavy spousta starousedlíků odsunuta, včetně části mé rodiny, neboť to byli sudetští Němci. Vesnice, odkud pocházeli, Táflava Huť, byla srovnána se zemí. Teď tudy vede krásná Alej smíření. Je to kraj, v němž historie nekráčela, ale přímo dupala, a je to tam pořád cítit.

Máte ráda produkty českých farmářů?

Moc. Během natáčení letošního speciálu Toulavé kamery jsme jezdili výhradně po českém a moravském venkově a navštívili jsme hodně farem. A musím říct, že jsem byla nadšená. Za každou z nich je příběh lidí, kteří většinou utekli z velkých měst, kde si připadali vyhořelí, svázaní a v určitém ohledu i nesvobodní. Vydali se na cestu, která sice vůbec není snadná, ale zase mají pocit, že jsou blíž přírodě, a tedy

i kořenům našeho bytí. Ačkoliv dřou od časného rána do noci, výsledky své práce vidí a mají okamžitou zpětnou vazbu, což se vám někde v kanceláři moc nepoštěstí.

A které příběhy našich farmářů vás během natáčení zaujaly?

Bylo jich mnoho. Ale namátkou jmenuji dvě farmy na Broumovsku, které jsou jako ze škatulky a kde vyrábějí skvělé věci. První ve Verněřovicích založil zemědělský inženýr Jan Bošina. Před zhruba dvaceti lety se do této oblasti vydal s kamarády na vandr. Za jasné noci viděli padat hvězdu a rozhodli se jít ji hledat. Došli až do

masa, a mají velmi originální motto „Jen vůl nejí hovězí“. Ta druhá, mimochodem jedna z největších ovčích farem v zemi, je kousek odtud. U jejího zrodu stálo před víc než dvaceti lety velké sucho a dvě kozy, které se neměly kde pást. Patřily rodičům Moniky Menčíkové, současně majitelky statku, která s nimi vyrazila na chalupu do Šonova na Broumovsku. A už tam zůstala. Dnes společně s manželem Vladimírem vyrábějí tvaroh, jogurty a taky sýry, s nimiž bodují i na nejrůznějších soutěžích. Třeba jejich zrající Kmet je velká lahůdka. Mimochodem právě u nich jsem poprvé v životě dojila ovce. Ve zdraví jsme to nakonec přežili všichni, byť to bylo poněkud napínavé.

Jste autorkou oblíbeného pořadu Toulavá kamera. Jak vás to napadlo?

Upřímně? Protože jsem se nudila. Když jsem v roce 1998 dostala nabídku moderovat Události, tak ruku v ruce s ní přišel i zákaz dál točit v terénu. A já jsem se cítila tvůrčím způsobem nevyužitá, protože jsem jako reportérka byla zvyklá brázdit naši zemi křížem krážem. Začala jsem si proto v uvozovkách hrát a stvořila námět na Toulavku i 13. komnatu. Jenže je nikdo nechtěl. Až v listopadu roku 2002 ve zpravodajství zjistili, že neplníme zákon o vysílání z regionů, měli jsme málo příspěvků z krajů a můj nápad by jim vytrhl trn z paty. Oslovili mě, dali šibeniční termín spuštění leden 2003 a já to vzala jako výzvu. Jen s tím, že potřebuji měsíc navíc, abych dala dohromady lidi, vytvořila koncepci pořadu a nastavila celý systém výroby. Byl to závod s časem, ale vyplatil se. Televizi, a především divákům.

Verněřovic, kde sice žádný meteorit nenašli, ale zato byli naprosto okouzleni tamní krajinou. Od oné události uběhlo hodně let, až jednou Honzu jeho bratr upozornil na to, že někde na Náchodsku jsou k máni polnosti, na nichž by mohl začít hospodařit, což si vždycky přál. Vzal si tedy kontakt a zajel se na místo podívat. A hádejte, kam asi tak dorazil? Ke svému velkému překvapení právě do Verněřovic. A pak, že hvězdy neřídí náš život... Ve vsi se tedy usadil, vybudoval si tam farmu a dnes společně s manželkou Lucií hospodaří na 370 hektarech. Chovají kdeco, krávy, prasata, ovce i drůbež, a taky tam mají malou zoo pro děti. Vyrábějí i spoustu neobvyklých dobrot, třeba chipsy ze sušeného

Prý vás ke vzniku Toulavé kamery inspiroval bývalý prezident Václav Havel, je to tak?

Tak trochu. Kdysi totiž prohlásil, že u nás panuje blbá nálada a já jsem jako moderátorka hlavní zpravodajské relace veřejnoprávní televize uvědomila, že ji my média, bohužel, spoluvytváříme. Tím, o čem informujeme a jaký obraz společnosti divákům předkládáme. Že je v Událostech velmi málo prostoru pro dobré zprávy, a tudíž se svět může zdát černější, než ve skutečnosti je. Přitom žijeme v nádherné zemi s úžasnou historií, přírodou, tradicemi a máme tu i nesmírně šikovné lidi. Jen je zapotřebí to divákům ukazovat a připomínat.

CHTĚLI JSME SE STÁT STUDNICÍ NÁPADŮ PRO VÝLETY PO ZEMÍCH ČESKÝCH. A TO SE NÁM PODLE REAKCÍ DIVÁKŮ VÁŽNĚ PAVEDLO. NAVÍC I ONI SE SE SVÝMI ZÁŽITKY DE FACTO STALI SPOLUTVŮRCI TOULAVKY.

Někteří experti tvrdí, že jste Čechy opět naučila toulat se po Česku, co tomu říkáte?

I to jsem slyšela a těší mě to. Chtěli jsme se stát jakousi studnicí nápadů pro výlety po zemích českých. A to se nám, podle reakcí diváků, vážně povedlo. Krom toho jsme je do našeho pořadu zapojili, protože nám posílají vlastní tipy a fotky. Zkrátka informace o tom, co sami zažili, viděli, zjistili nebo co se kde děje. Takže se de facto stali spolutvůrci Toulavky.

Nedávno vyšla už čtyřladvacátá knížka Toulavky. Co vás přivedlo na nápad vydávat ji v knižní podobě?

První knížka vyšla v listopadu roku 2005 z popudu diváků, kteří nám psali, že by podle našich reportáží rádi jezdili na výlety, ale potřebují se k informacím vrátit. Když jsme dojednávali u ředitele zpravodajství Zdeňka Šámala mediální podporu a šéf nakladatelství řekl, že má knížka vyjít v desetitisícovém nákladu, Zdeněk jen poznamenal: „Iveto, bacha, abyste neskončili v Levných knihách, to by byla ostuda.“ Přiznávám, že mě polil studený pot a jeho slova mi pak dlouho zněla v uších. Že se prodá 40 tisíc kusů, by mě ani ve snu nenapadlo. Od té doby vydáváme dva tituly ročně a každého se prodá kolem deseti tisíc, což je v dnešní době úctyhodné množství.

V létě k pravidelnému nedělnímu pořadu přidáváte i letní speciály Toulavé kamery, v nichž navštěvujete vyhlášené české

podniky, zemědělce a potravináře a zapojujete se do výroby. Je to náročné, nebo je to pro vás zábava?

Tento formát je úžasný právě v tom, že s Pepou na pár měsíců opustíme labyrint Kavčích hor a vyrazíme ven. A všechno si můžeme vyzkoušet, osahat, ochutnat, prozkoumat. Takže jsem třeba pekla vyhlášené hořické trubičky, lázeňské oplatky, asistovala při zrodu flekovského piva, na bucharu kovala meč, foukala sklo, vánoční ozdoby, točila na hrnčířském kruhu, vyráběla vinuté perle, pokoušela se vytvořit vitráže, tkala gobelín, malovala pravým zlatem na porcelán, zdobila paškál, tedy největší kostelní svíci. Ale taky, kromě zmiňovaných ovcí, dojila kozy i krávy. Je to nesmírně obohacující, osvěžující a zároveň zjistíte, jak krásnou, ale i náročnou práci všichni ti lidé vykonávají.

A také, že je to většinou obrovská dřina, byť v jejich provedení vše vypadá nesmírně lehce.

Za tu dobu, co Toulavou kameru vyrábíte, vás snad nemůže žádné místo překvapit.

A víte, že může? Nedávno jsme odvysílali velice zajímavou reportáž z Jindřichova Hradce. Ani já Jihočeška jsem nevěděla, že tam mají kostel s tajemnými středověkými freskami. Dodnes se nikomu nepodařilo vypátrat, kdo je jejich autorem a proč vznikly. Jsou na nich prapodivné bytosti, různé stvůry a zvláštní zvířata. Neobvyklá je i další výzdoba této památky. Některé malby připomínají vzorce DNA. A hodně mě zaujal i největší, uměle vytvořený pískovcový labyrint v Evropě, který jsme objevili nedaleko Nového Boru. Údajně v něm po bitvě na Bílé hoře našli útočiště a místo k modlit-

bám čeští bratři a další protestanti. Proto se také jeho části říká Pusté nebo Psí kostely. A v jeskyni zvané Pekelné doly prý zase nacisti vyráběli zbraně do letadel.

Nejsilnější zážitek z natáčení?

Těch byla spousta. Tak třeba loni jsem jenom po ležení vylezla na střechu Národního muzea. Na ten úplně nejvyšší bod a ne vnitřkem, nýbrž pěkně venkem. Náš technik to v půlce vzdal a i mně se náležitě podlamovala kolena. Zakázala jsem si myslet na to, jak se dostanu dolů, a soustředila se jen na cestu nahoru. Byl to pořádný bobřík odvahy, ale ten netradiční a opravdu nádherný pohled na Prahu za to nakonec stál.

Dosud jsme se bavili jen o vaší práci. Co děláte ve volném čase, při čem relaxujete?

Odpočinu si při sportu, v přírodě, četbou, a především cestováním. Když to jde, sbalíme s přítelem kufry a někam zmizíme. Máme konečně čas na sebe, na své myšlenky, plány. A hlavně, když vám od rána do večera nedrhní telefon a nemusíte se stále s někým setkávat a něco řešit, máte šanci vnímat své skutečné potřeby a tužby a konfrontovat je s tím, jak žijete a kam směřujete. Zda jste se náhodou neocitli na slepé koleji, nebloudíte nebo vás neřídí někdo jiný. Možná i proto trávím v poslední době hodně času se svým synovcem a neteří. Jsou skvělým zrcadlem. Naprosto autentičtí, nic nepředstírají. Buď je bavíte, nebo ne. Navíc jejich energie je ohromně osvěžující.

Co vám pomáhá, když je vám opravdu zle?

Pět P – příroda, pohyb, přátelé, práce a postel.

PŘÍKLADY Z PRAXE

ZÍSKEJTE PŘÍSPĚVEK NA INOVACI POTRAVINÁŘSKÉHO PODNIKU ČI VÝSTAVBU RETENČNÍ NÁDRŽE

Po dvou letech od spuštění Programu rozvoje venkova 2014–2020 je aktuálně vyplaceno více než 23 miliard korun. A páté kolo čerpání evropských dotací se blíží. Pro žadatele jsme v něm připravili 2,6 miliardy korun.

Investice na modernizaci zemědělského areálu, do zařízení pro výrobu potravin, do výstavby retenčních nádrží, do lesní techniky. Víte, na co je možné čerpat dotace?

Finanční objem je u jednotlivých operací předběžně stanoven následovně:

OPERACE	ALOKACE (KČ)
4.1.1 Investice do zemědělských podniků	1 137 168 000
4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů*	575 000 000
8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích**	35 000 000
8.4.1 Obnova lesních porostů po kalamitách**	112 000 000
8.5.1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin	46 000 000
8.6.1 Technika a technologie pro lesní hospodářství	100 000 000
16.1.1 Podpora operačních skupin a projektů EIP	140 000 000
16.2.2 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh	440 000 000
16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů	27 500 000
16.4.1 Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů	50 000 000
16.6.1 Horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie, výrobu potravin a v průmyslových procesech	5 500 000

* Alokace pro operaci 4.2.1 zohledňuje nově zařazený záměr c) Výrobci pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků.

** U těchto operací se vzhledem k výši finanční alokace a průběhu čerpání finančních prostředků uvažuje o realizaci dvou výzev, a to v roce 2017 a 2019.

Páté kolo příjmu
žádostí o dotace
v rámci Programu
rozvoje venkova
se otevře již 10. října
v 8:00 hod. na [Portálu
Farmáře](#) a uzavře
se 30. října v 13:00 hod.

5

KDE NAJÍT DALŠÍ INFORMACE?

Pokud jste již žádost o dotace podávali v předchozích kolech, zkontrolujte si [změny](#), které 5. kolo přineslo. Další užitečné odkazy a rady najdete na našich [stránkách](#).

AKCE

VENKOV V KALENDÁŘI

Konference Venkov, vyhlášení výsledků ocenění Oranžové stuhy nebo exkurze. Podívejte se na nejvýznamnější akce, které pro vás chystáme v rámci Programu rozvoje venkova.

VENKOVSKÉ EXPO, PLZEŇ

Ve dnech 21.–23. září budeme společně s místními akčními skupinami Plzeňského kraje prezentovat to nejlepší a nejzajímavější z venkovských regionů celého kraje, a to ve speciálně vytvořeném „Venkovském domě“. Bližší informace o akci jsou [zde](#).

VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ OCENĚNÍ ORANŽOVÁ STUHA 2017

Oranžová stuha je jedním z ocenění udělovaných v rámci soutěže Vesnice roku, kterou vyhláší náš resort, Ministerstvo pro místní rozvoj, Spolek pro obnovu venkova a Svaz měst a obcí. Ocenění udělujeme obcím, kterým se daří spolupracovat se zemědělskými nebo lesnickými podniky, případně s místními dobrovolnými organizacemi myslivců, rybářů, včelařů. Společně rozvíjejí venkov, jeho tradice i sportovní a společenský život. Výsledky republikového kola budou vyhlášeny 25. září.

ODBORNÁ EXKURZE STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE

Partneři Celostátní sítě pro venkov Královéhradeckého kraje připravují třídní exkurzi na území Kraje Vysočina. Ve dnech 28.–30. září budou mít účastníci exkurze možnost seznámit se s příklady úspěšných projektů Programu rozvoje venkova v hostitelském regionu. V rámci programu proběhne i výměna zkušeností s problematikou SCLLD (strategie komunitně vedeného místního rozvoje) se zástupci místní akční skupiny Havlíčkův kraj. Bližší informace jsou k dispozici [zde](#).

ODBORNÁ EXKURZE VÝMĚNA ZKUŠENOSTÍ V LESNICTVÍ

Ve spolupráci s Celostátní sítí pro venkov připravujeme na 4.–6. října odbornou exkurzi zaměřenou na výměnu zkušeností v lesnictví. Konkrétně na lesní majetky východní a střední Moravy. Program se zaměří na tato témata: chřadnutí

smrkových porostů – příčiny, projevy, odstraňování důsledků, adaptace na změnu klimatu; ukázky dobré praxe u lesnických podniků; využití možností dotačních prostředků z Programu rozvoje venkova. Bližší informace o akci jsou zveřejněny na [webu](#) a [www.svol.cz](#).

KONFERENCE PRO PŮDU – PRO ŽIVOT

Nese podtitul „Společnost, která ničí půdu, ničí sama sebe“ (Winston Churchill). Jak již název napovídá, v rámci programu se bude mluvit zejména o významu půdy pro společnost a pro život na Zemi. Konference nabídne spektrum informací na různá témata (zadržování vody v krajině, ochrana před půdní erozí, zmírňování klimatických změn, šetrné hospodaření s půdou atd.). Pozornost bude věnována i možnostem využívání Programu rozvoje venkova 2014–2020 v oblasti správného hospodaření na půdě. Akce se bude konat v Příboře ve dnech 12.–13. října. Bližší informace jsou zveřejněny na našem [webu](#).

KONFERENCE VENKOV 2017

Tradiční konference pořádaná ve spolupráci se Spolkem pro obnovu venkova se uskuteční 1.–3. listopadu v obci Dříteč. Konferenční program bude rozdělen do čtyř bloků: Agroturistika a podnikání na venkově; Sociální podnikání/zemědělství; Zemědělství, lesní hospodářství a krajina a Subsidiarita a víceúrovňová správa. Pro více informací sledujte naše [webové stránky](#).

KONFERENCE ZEMĚDĚLSTVÍ V KLIMATICKÉ ZMĚNĚ

Akce se uskuteční 6.–7. listopadu. Pořádáme ji ve spolupráci s Českomoravským svazem zemědělských podnikatelů, který je garantem programu, a Celostátní sítí pro venkov. Bližší informace budou zveřejněny na [www.cmszp.cz](#) a našem [webu](#).

PODZIMNÍ KALENDÁŘ

- ✓ 21.–23. ZÁŘÍ
VENKOVSKÉ EXPO, PLZEŇ
- ✓ 25. ZÁŘÍ
VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ
OCENĚNÍ ORANŽOVÁ
STUHA 2017
- ✓ 28.–30. ZÁŘÍ
ODBORNÁ EXKURZE
STRATEGIE KOMUNITNĚ
VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE
- ✓ 4.–6. ŘÍJNA
ODBORNÁ EXKURZE
VÝMĚNA ZKUŠENOSTÍ
V LESNICTVÍ
- ✓ 12.–13. ŘÍJNA
KONFERENCE PRO PŮDU –
PRO ŽIVOT
- ✓ 1.–3. LISTOPADU
KONFERENCE VENKOV 2017
- ✓ 6.–7. LISTOPADU
KONFERENCE ZEMĚDĚLSTVÍ
V KLIMATICKÉ ZMĚNĚ

VÝBĚR ZPRÁV

Hlavní zprávy Měsíce: České maso je vysoce kvalitní, více čistíren odpadních vod

Senát schválil naše novely, Česko vyklidilo pole s geneticky modifikovanou kukuřicí, web Potraviny na pranýři slaví pět let i zvláštní várka piva Budvar pro papeže Františka. Projděte si, co se dělo v uplynulém měsíci.

ŽNĚ 2017

Sklizeň základních obilovin a řepky skončila. Celkový výnos obilovin se oproti minulému roku snížil o 0,77 tuny na hektar, na úroveň 5,54 tuny na hektar. Průměrný výnos řepky dosáhl letos 2,97 tuny na hektar. Celková produkce obilovin dosahuje výše 7 milionů tun (loni 7,9 milionu tun) a produkce řepky 1,2 milionu tun (loni 1,4 milionu tun).

NÁHRADY ZA SUCHO

Zemědělci by za škody způsobené letošním suchem mohli dostat stejnou kompenzaci jako v roce 2015, konkrétně jde o částku 1,2 miliardy korun. O finančních náhradách budeme ještě jednat. V jednání je také odškodnění pěstitelům ovoce a lesním školkařům za ztráty způsobené letošními jarními mrazy ve výši 208 milionů Kč.

ČESKÉ VEPŘOVÉ MASO SI UDRŽUJE SVOJI KVALITU

Čeští chovatelé prasat používají mnohem méně léků než například chovatelé v Německu, Polsku či Belgii. Jen mezi roky 2010 a 2015 snížili tuzemští chovatelé spotřebu antibiotik u zvířat o 27,8%. Zároveň se v Evropě při výrobě vepřového masa nepoužívají hormony pro urychlení růstu.

REKORDNÍ NÁVŠTĚVNOST ZEMĚ ŽIVITELKY

Agrosalon na českobudějovickém výstavišti Země živitelka letos přilákal 109 278 lidí. Je to nejvíce od roku 2005. Tato čísla nás

velmi těší, protože výstava je jednou z nejdůležitějších akcí, které propagují dobrou práci českých a moravských zemědělců a potravinářů a seznamují s ní i veřejnost. Výstava také ukazuje, jak pestré zemědělství je, kolik různých oborů a pracovních příležitostí nabízí. Zároveň je místem, kde je možné navázat nová obchodní partnerství, a místem, kde se návštěvníci výstavy mohou přesvědčit, jak velmi důležitým oborem zemědělství je.

STAV NEBEZPEČÍ NA ZLÍNSKU KONČÍ, OPATŘENÍ PLATÍ DÁL

Přestože ve Zlínském kraji na konci srpna skončil stav nebezpečí v souvislosti s africkým morem prasat, všechna opatření vydaná Zlínským krajem i Státní veterinární správou zůstávají v platnosti. Do ohniska nákazy tak i nadále platí zákaz vstupu, pravidelně se doplňují pachové ohradníky, v provozu zůstávají i elektrické.

ZAJÍMAVÁ ČÍSLA Z MODRÉ ZPRÁVY

Teplotně silně nadnormální byl na území České republiky rok 2016, průměrná roční teplota byla 8,7 °C. Je tak osmým nejteplejším rokem za 55 let, tedy od roku 1961, kdy se statistiky vedou. V oblasti vodovodů a kanalizací byla prodloužena délka vodovodní sítě o 535 km na 77 681 km, délka kanalizační sítě o 1 257 km na celkových 47 141 km. Více než 94% obyvatel bylo zásobováno vodou z vodovodů a téměř 85% obyvatel napojeno na kanalizaci, počet čistíren odpadních vod vzrostl na 2 554.

POMOC VENKOVU, ZVÝHODNĚNÉ ÚVĚRY PRO PODNIKATELE

Vláda schválila náš návrh zvýhodněných úvěrů pro malé a střední podnikatele na venkově. Ti totiž tvoří základní infrastrukturu a obslužnost venkova, ať už jde o malé obchody, řemesla, nebo střední firmy zaměstnávající místní lidi. Plánovaná podpora má mít dvě různé formy, poskytována bude prostřednictvím Českomoravské záruční a rozvojové banky. První je možnost získat až třímilionový zvýhodněný úvěr, případně finanční příspěvek až do výše 15 tisíc eur v režimu de minimis. Doba splatnosti úvěru bude 7 let s možností odkladu splátek jistiny úvěru až o 12 měsíců. Druhá forma podpory spočívá v úhradě části úroků z komerčních úvěrů, a to až do výše 4% z jistiny úvěru. V případě nemovitého majetku nesmí úvěr přesáhnout 10 milionů korun, u ostatního majetku pak 5 milionů. Finální podobu podpory zvýhodněných oblastí vypracujeme společně s dalšími resorty – Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem pro místní rozvoj.

KONEC MNOŽÍREN, VYŠŠÍ POKUTY ZA NEPOVOLENÉ PŘÍPRAVKY, ČESNEK S RODOKMENEM

Senátoři schválili naše tři důležité zákony. Novelu zákonů o osivu, rostlinolékařské péči a veterinárního zákona přinesou výrazné změny. Především zjednoduší pravidla a zpřesní kontrolu, takže lépe ochrání veřejnost. Novelu teď ještě musí podepsat prezident. Více informací najdete [zde](#).

ČESKÉ PIVO PRO SVATÝ STOLEC

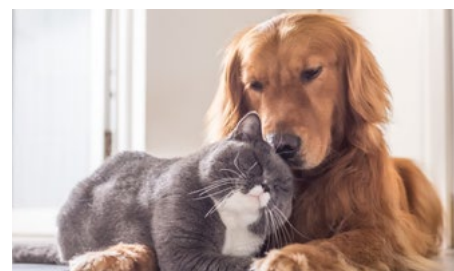
Diecézní biskup Vlastimil Kročil poželhal várku budějovického Budvaru, ze které pivovar naplní 122 litrových lahví pro papeže Františka. Papeži je předá českobudějovická delegace jako dar při generální audienci 13. prosince. Zbytek z várky o objemu 600 hektolitřů se bude prodávat v českobudějovických restauracích Vatikán na Lannově třídě a Budvarka v Budvaru. Počet lahví připomíná 122 let od založení pivovaru.

NEDOSTATEK PRACOVNÍKŮ V ZEMĚDĚLSTVÍ

Pracovníků v zemědělství loni znovu mírně ubylo, a to o 0,7% na 100,2 tisíce. Podíl pracovníků v zemědělství na celkové zaměstnanosti v národním hospodářství ČR meziročně klesl o 0,1% na 1,9%.

V ZEMĚDĚLSTVÍ A POTRAVINÁŘSTVÍ POMOHOU UKRAJINCI

Připravili jsme projekt, který usnadní získávání pracovní síly ze zahraničí do zemědělské a potravinářské výroby. Předpokládáme, že půjde o 1 500 lidí, a to z Ukrajiny. Ve vztahu k ní už totiž podobné projekty s různou dobou zaměstnání existují. Ten náš určuje dobu zaměstnání v České republice na minimálně 6 a maximálně 12 měsíců. Projekt, který odstartuje 1. ledna 2018, narušuje český trh práce. Půjde totiž o pozice zveřejňované standardním způsobem v centrální evidenci volných pracovních míst pro držitele zaměstnaneckých karet.

DVĚ MILIARDY ZA DOMÁCÍ MAZLÍČKY

Jedno a více zvířat chová polovina českých domácností. V Evropě tak patříme k chovatelské špičce. Za jejich péči utratíme zhruba 2 miliardy korun ročně. Vyplývá to z údajů Českého statistického úřadu.

POKUTY PRO ALBERT A KAUFAND PLATÍ

Krajský soud v Brně potvrdil pokutu 800 000 korun pro Albert, a 1,08 milionu pro Kaufland. Firmy tak prohrály spor se Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí, která jim sečetla několik prohrěšků. Šlo o prodej nebezpečných či falšovaných potravin. Řetězce nyní mají možnost podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu.

ŘEPKU OHROŽUJÍ DŘEPČÍKŮ

Škodlivost dřepčíků se zvyšuje, nově ohrožují zakládané porosty řepky. Jejich první výskyty zaznamenal v rámci monitoringu Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský zejména v oblasti jižní Moravy (okres Znojmo) a dále v okrese Třebíč. Doporučujeme pěstitelům řepky projít si své porosty a zjistit, zda se na výdrolech či na polích s čerstvě vzešlou řepkou neobjevují dospělci dřepčíků. K předcházení výskytu tohoto škůdce a nejspolehlivější ochranou je snížit podíl řepky v osevním postupu pod 15%.

POTRAVINY NA PRANÝŘI SLAVÍ 5 LET

Za dobu fungování webu Potraviny na pranýři ho navštívilo 2,4 milionu unikátních uživatelů. Od té doby zde zveřejnila inspekce 3 714 šarží nevyhovujících potravin, z toho 1 558 v kategorii nebezpečné, 1 207 v kategorii falšované a 949 v kategorii nejakostní. Jde o první veřejnou databázi kontrolních zjištění dozorového orgánu v ČR a díky detailnosti zveřejněných informací, rychlosti a množství komunikačních kanálů je to evropský unikátní projekt.

PRODUKCE RYB STOUPLA

Loňská produkce ryb se meziročně zvýšila zhruba o 4% na 20 952 tun, byla tak nejvyšší za posledních pět let. Nejčastěji chovanou rybou zůstává kapr, následují býložravé ryby, lososovité ryby, dravé ryby a líni spolu se síhy.

ZÁJEM PALÍREN O ŠVESTKY ROSTE

Více než polovina produkce švestek ze sadů českých pěstitelů podle odhadu Ovocnářské unie končí v palírnách na výrobu alkoholu. Zbylá část sklizených švestek pak končí jako konzumní ovoce v obchodech či se zpracovává na povidla.

GMO KUKUŘICE U NÁS NENÍ

Geneticky modifikovanou kukuřicí letos v Česku nikdo pole neosel. Loni klesly meziročně plochy o 92% na 75 hektarů. Obdobná situace je v ostatních státech Evropské unie, kde plochy s geneticky modifikovanými plodinami stagnují nebo klesají. V mimoevropských zemích jsou tyto plodiny naopak významnou složkou zemědělské výroby.

Pěstování GMO kukuřice
v České republice:

ROK	PLOCHA (HA)	POČET PĚSTITELŮ
2005	150	51
2006	1 290	82
2007	5 000	126
2008	8 380	167
2009	6 480	121
2010	4 680	82
2011	5 090	64
2012	3 050	41
2013	2 560	31
2014	1 754	18
2015	997	11
2016	75	1
2017	0	0

OZNAČOVÁNÍ POTRAVIN

OVOCE A ZELENINA: VÍŠ, CO JÍŠ?

Pokud si vybíráte ovoce a zeleninu, měli byste kromě kvality sledovat také označení země původu. To platí pro všechny provozovny, pro supermarkety, ale i pro různé stánky a tržnice. Podívejte se, jak se správně značí ovoce a zelenina.

Pro jednoznačnou identifikaci povahy potraviny musí být na obalu označen **zákonný název**. Tím se rozumí název, který je definovaný právním předpisem.

Země původu je povinné uvádět u baleného i nebaleného čerstvého ovoce a zeleniny.

Třída jakosti (výběrová, I. a II. třída) se povinně uvádí u vybraných druhů ovoce a zeleniny: jablek, hrušek, kiwi, jahod, stolních hroznů révy vinné, citrusových plodů, papriky zeleninové, rajčat, broskví, nektarinek a salátů vč. endivií.

Odrůdu je nutné uvést např. u jablek, hrušek, stolních hroznů révy vinné atd.

Kód identifikující potravinu. Údaj je důležitý pro zpětné vysledování potraviny či suroviny. Kód šarže může být zastoupen datem minimální trvanlivosti nebo datem použitelnosti, pokud je datum vyjádřeno jako nekódované označení dne a měsíce v uvedeném pořadí.

Údaj o **množství** se u baleného ovoce a zeleniny uvádí v gramech nebo kilogramech.

Jméno nebo **obchodní název** potravinářského podniku. Dobrovolně zde může být uvedena i informace, zda jde o výrobce, prodejce, distributora ap.

» U **čerstvého ovoce a zeleniny**, vč. brambor, kromě loupání, krájení nebo podobně upraveného čerstvého ovoce a zeleniny nemusí být uvedeno datum minimální trvanlivosti.

» **Informace** o názvu, zemi původu, jakosti a odrůdě se uvedou také u nebaleného čerstvého ovoce a zeleniny.